

MODERNIZAREA METODOLOGIEI DE FORMARE CONTINUĂ A SPECIALIȘTILOR ÎN GEOGRAFIE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR ȘI POSTUNIVERSITAR PRIN APLICAREA REZULTATELOR CERCETĂRILOR ȘTIINȚIFICE

Mihail COȘCODAN, Lazăr CHIRICĂ, Nina VOLONTIR, Ion MIRONOV*, Sergiu IORDAN***

Catedra Științe ale Solului, Geologie și Geografie

**Universitatea de Stat din Tiraspol*

***Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”*

The high interest towards geography in the last years and the involvement of profile specialists in national economy's domains imposes specific rules in teaching geographic sciences in high level institutions. The analysis of the statistic data denote a continuous increasing of the number of students at the geography faculty, the same time a diminution of students that graduated in the last years and who are ready to find a job in the field. In this case it is necessary to achieve high results in studying the new geographic data and their way of involvement in the didactic process, also this phenomenon requires new teaching - achieving standards. It is also necessary to systemize and develop the student's degree of involvement in the scientific study and investigation of thematic rapports, term papers, license works and those of student involvement in the activity of investigation. These strategies will help in the evaluation of knowledge and achievements in the field of geography.

Introducere

Interesul sporit față de Geografie pe parcursul anilor și implicarea specialiștilor de profil în diverse domenii ale economiei naționale impune rigorii specifice predării științelor geografice în instituțiile de învățământ superior. Analiza datelor statistice denotă o creștere continuă a numărului de studenți la Facultățile de Geografie pe fondul reducerii numărului de absolvenți. Este în diminuare în ultimii ani și numărul absolvenților care se angajează în domeniile de profil conform specialității obținute în școala superioară. În legătură cu aceasta este necesar de a realiza un studiu de sinteză asupra investigațiilor și modului de implementare a acestora în învățământul geografic superior. În vederea elaborării noilor standarde de formare continuă a specialiștilor este necesară evaluarea stării actuale a procesului didactic în învățământul geografic superior. În scopul pregătirii de bună calitate și temeinice a viitorilor specialiști vor fi sistematizate și diversificate formele de implicare a studenților în cercetările științifice. Cercetările din diferite domenii ale geografiei vor fi aplicate în procesul efectuării diverselor activități didactice, precum și în pregătirea rapoartelor tematiche, tezelor de an, tezelor de licență și a tezelor de master. Vor fi propuse pentru aplicare tehnologii moderne, activizante de formare a cunoștințelor și competențelor în domeniul geografiei.

Considerăm necesar ca organele de resort să susțină și să finanțeze un proiect care va viza elaborarea unui sistem modern de organizare în formarea specialiștilor de geografie și pregătirea continuă a lor prin aplicarea rezultatelor cercetărilor științifice în învățământul universitar și postuniversitar.

Rezultate și discuții

Până în prezent în Republica Moldova nu există un studiu metodico-științific cu privire la învățământul superior geografic. După aderarea instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova la Procesul Bologna, învățământul superior a fost expus unor riscuri neprevăzute. Implementarea sistemului nou de învățământ se realizează doar parțial. Pe de o parte, s-a acceptat sistemul de credite, numărul de ore la discipline s-a micșorat, s-au introdus noi forme de evaluare curentă și finală; pe de altă parte însă, șarja didactică pentru profesorii universitari a rămas de 750-780 ore anual. Situația creată necesită acoperirea mai multor discipline de un singur cadru didactic. În consecință, scade calitatea procesului de predare. Actualmente, în instituțiile de învățământ superior se atestă o discrepanță între rezultatele de cercetare obținute și implementarea acestora în procesul de învățământ, deoarece pe lângă majoritatea catedrelor universitare nu există laboratoare de cercetare în domeniul pedagogiei învățământului superior. Soluționarea acestei dileme poate fi prin stabilirea unui raport între volumul sarcinii didactice și volumul sarcinii de cercetare, care ar acoperi șarja didactică conform standardelor europene. În contextul noilor cerințe față de învățământului superior apare necesitatea de a efectua o sinteză a celor mai de valoare rezultate ale cercetărilor științifice curente. În baza acestora vor fi aplicate tehnologii moderne în vederea formării cadrelor de înaltă calificare.

Obiectivele principale propuse sunt:

- ✓ Documentare asupra cercetărilor geografice din ultimii ani;
- ✓ Argumentarea eficacității acestora pentru aplicarea în învățământul superior;
- ✓ Alegerea strategiilor de aplicare;
- ✓ Verificarea, prin comparație, a eficacității strategiilor aplicate;
- ✓ Elaborarea strategiilor de organizare și desfășurare a lucrului individual al studenților;
- ✓ Argumentarea rolului aplicațiilor de teren în pregătirea specialiștilor;
- ✓ Elaborarea unor criterii de implicare a studenților în procesul de cercetare;
- ✓ Elaborarea tehnicilor de monitorizare și evaluare a cunoștințelor, competențelor în domeniul geografiei;
- ✓ Elaborarea unor modalități de formare continuă a specialiștilor în geografie;
- ✓ Elaborarea recomandărilor metodice pentru efectuarea diverselor activități didactico-științifice ale studenților (rapoarte tematice, practica pedagogică și de producție, teze de an, teze de licență, teze de master, cercetări în teren, de laborator etc.), precum și a lucrărilor de grad didactic.

Proiectul propus reprezintă un pionierat în elaborarea metodologiei moderne de aplicare a cercetărilor științifice în procesul de predare – învățare – evaluare, formare continuă la nivel universitar și postuniversitar în învățământul geografic. În cercetările preconizate se va ține cont de Planul-cadru pentru instituțiile de învățământ universitar, recomandat de Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova, de Cadrul Național al Calificării pentru învățământul superior (standard de formare profesională în geografie) și vor fi elaborate priorități pentru ciclul I și ciclul II de studii.

Modernizarea metodologiei de formare continuă a specialiștilor în Geografie din învățământul universitar și postuniversitar prin aplicarea rezultatelor cercetărilor științifice va fi o nouă tentativă în elaborarea unor metodologii moderne de formare profesională a specialiștilor în domeniul geografiei, care se va realiza prin intermediul disciplinelor fundamentale, disciplinelor de specializare, rezervându-se o pondere deosebită disciplinelor opționale. Astfel, studenții vor fi familiarizați cu realizările cercetărilor științifice, care vor contribui la formarea aptitudinilor de cercetare. Abilitățile de cercetare formate vor stimula interesul și motivația tinerilor cercetători pentru știință geografică.

Implementarea proiectului propus va contribui la sporirea nivelului teoretico-științific în formarea specialiștilor în Geografie. Geografia va deveni mai atractivă în rândurile tineretului studios, ceea ce va facilita pregătirea specialiștilor de înaltă calificare, precum și încadrarea activă a tinerilor specialiști în domeniul de profil.

Considerăm că realizarea acestui proiect va aduce o deosebită contribuție la formarea unui sistem unic, deschis și tolerant în învățământul geografic din Republica Moldova.

Concluzii

Implementarea rezultatelor științifice se va materializa prin elaborarea unui set de programe adecvate, recomandări didactico-metodice, materiale instructiv-educative pentru toate nivelurile învățământului universitar și postuniversitar. Rezultatele obținute vor permite ajustarea învățământului superior geografic din Republica Moldova la standardele europene și, în așa caz, va apărea o posibilitate de aderare *de facto* a acestuia la Procesul Bologna.

Implementarea proiectului în învățământul superior geografic din Republica Moldova va permite colaborarea cu universitățile de profil din cadrul Uniunii Europene, când vor apărea noi disponibilități de specialitate la nivel regional și continental. Creșterea potențialului științific al studenților va contribui la posibila lor antrenare în diverse expediții internaționale, cercetări comune, lărgind prin aceasta arealul de participare la diverse conferințe științifice de diferit rang. Laboratoarele științifice nou-create în cadrul facultăților vor contribui la creșterea potențialului științific geografic din Republica Moldova.

Bibliografie:

1. Acta et commentationes. Vol.II. Chișinău, 2003-2005. Analele Științifice ale Universității de Stat din Tiraspol.
2. Analele Științifice ale Universității „Al.I. Cuza” Iași. Geografie (2002 - 2007).
3. Analele Științifice ale USM. Seria „Științe chimico-biologice” (2002 - 2007).
4. Bailly A. (coord.). - Les concepts de la géographie humaine. Cinquième édition (première édition –1984). - Paris: Armand Colin, 2001.
5. Didactica Pro. Revistă de teorie și practică educațională (2001 - 2006).
6. Diversitatea, valorificarea rațională și protecția lumii animale. - Chișinău: CEP USM, 2006.
7. Josan N. Sisteme globale de mediu. - Editura Universității din Oradea, 2002.
8. Mac I. Geografie generală. - Cluj-Napoca: Europontic, 2000.
9. Starea mediului în Republica Moldova. Raportul național. (2002 - 2006) Chișinău.

Prezentat la 11.02.2008